

Vlaams
Parlement

ingediend op **532** (2020-2021) – Nr. 1
12 november 2020 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Joris Nachtergaele, Vera Jans, Emmily Talpe,
Karl Vanlouwe, Karin Brouwers en Maarten De Veuster

over de presidentsverkiezingen
en de daaropvolgende protesten in Wit-Rusland

TOELICHTING

Op zondag 9 augustus 2020 werden in Wit-Rusland presidentsverkiezingen gehouden, waarbij president Aleksandr Loekasjenko met 80 procent van de stemmen werd herverkozen. Die uitslag kwam echter meteen onder vuur te liggen. Internationale waarnemers van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) werden met opzet niet tijdig uitgenodigd en lokale media lanceerden berichten waaruit grootschalige fraude met kiesbiljetten bleek.

Intern bleef ook de Wit-Russische oppositie niet bij de pakken zitten: ze startte vreedzame protestacties met als doel het aftreden van president Loekasjenko en het uitschrijven van nieuwe verkiezingen. Het antwoord van het regime van Loekasjenko was bikkelhard en ongezien voor een staatshoofd op het Europese vasteland in de 21e eeuw. Demonstranten werden hardhandig behandeld en werden illegaal opgepakt, ontvoerd en gefolterd.

Internationaal kwamen er meteen heel wat reacties op de verkiezingsuitslag in Wit-Rusland. De lidstaten van de Europese Unie gaven aan de officiële uitslag van de verkiezing niet te erkennen en de Europese Commissie besloot verder om de financiële steun voortaan rechtstreeks aan de burgerbewegingen uit te keren zodat geen enkele overheidsinstelling tussenbeide hoefde te komen. Aleksandr Loekasjenko wordt nog steeds gesteund door de Russische president Vladimir Poetin, die zijn grote invloed in Wit-Rusland wil behouden door de huidige president in het zadel te houden.

Joris NACHTERGAELE
Vera JANS
Emmily TALPE
Karl VANLOUWE
Karin BROUWERS
Maarten DE VEUSTER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° de presidentsverkiezingen van 9 augustus 2020 in Wit-Rusland en de verschillende onafhankelijke bronnen die aantonen dat er bij die verkiezingen grootschalige fraude in het voordeel van zittend president Loekasjenko is gepleegd;
  - 2° het feit dat de ambtstermijn van huidig president Loekasjenko op 5 november 2020 afliep;
  - 3° de onophoudelijke vreedzame protesten van de Wit-Russische bevolking, die tot op de dag van vandaag blijven doorgaan en waarbij de Wit-Russische autoriteiten de illegale opsluiting van oppositieleden en demonstranten, geweld en folterpraktijken niet schuwen;
  - 4° de vluchtactie van oppositieleidster Svetlana Tichanovskaja naar aanleiding van doodsb bedreigingen, de ontvoering van oppositielid Maria Kolesnikova en de illegale detentie van vele oppositieleden;
  - 5° de collectieve niet-erkenning van de verkiezingsuitslagen in Wit-Rusland door de staatshoofden en regeringsleiders van de Europese Unie op 19 augustus 2020;
  - 6° de sancties van de Europese Unie ten aanzien van personen die mee verantwoordelijk zijn voor het recente geweld en voor schendingen van de mensenrechten, waardoor hun de toegang tot de EU wordt ontzegd en hun financiële tegoeden binnen de EU worden bevroren;
  - 7° de aankondiging van de Europese Commissie om 53 miljoen euro aan rechtstreekse (corona)noodsteun te verstrekken aan de civiele samenleving en onafhankelijke media;
  - 8° de veroordeling van de situatie in Wit-Rusland op 12 augustus 2020 door de hoge commissaris van de Mensenrechten Michelle Bachelet, die het recht op vreedzaam protest en eerlijke verkiezingen onderstreepte;
  - 9° de oproep van de Wit-Russische oppositieleidster Svetlana Tichanovskaja om onafhankelijke VN-waarnemers naar haar land af te vaardigen en een speciale zitting van de VN-Mensenrechtencommissie bijeen te roepen;
  - 10° de steun van de Russische president Vladimir Poetin aan het regime van Loekasjenko en de bijbehorende oplopende spanningen tussen de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) en Rusland;
- overwegende dat:
  - 1° Vlaanderen mensenrechten en democratische waarden verdedigt;
  - 2° het verbod op foltering, de vrijheid van meningsuiting en het daaraan gekoppelde recht op vreedzaam protest en het recht op eerlijke verkiezingen onder meer in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens zijn opgenomen;
  - 3° verschillende bronnen verklaren dat er al minstens drie doden en een ontelbaar aantal gewonden zijn gevallen onder de vreedzame demonstranten in Wit-Rusland;
  - 4° er een onafhankelijke rapportering over de mensenrechtensituatie in het land nodig is;
  - 5° verregaande economische sancties tegen Wit-Rusland vooral de gewone burgers zouden raken, waardoor die sancties hun doel volledig zouden missen;
  - 6° het van cruciaal belang is voor de rust en het draagvlak in de Wit-Russische samenleving dat de inwoners zelf de toekomst van hun land uittekenen, onafhankelijk van buitenlandse invloed;

- spreekt zijn ondubbelzinnige steun uit voor het volk van Wit-Rusland en voor zijn gerechtvaardigde eis en verlangen naar vrije en eerlijke verkiezingen, fundamentele vrijheden en mensenrechten, democratische vertegenwoordiging, politieke participatie, waardigheid en het recht om zijn eigen lot te kiezen;
- veroordeelt het gebruik van geweld en folterpraktijken van de Wit-Russische autoriteiten tegenover vreedzame demonstranten en oppositieleiden van de zittende president;
- roept de Wit-Russische president Aleksandr Loekasjenko op om het gebruik van geweld tegen de eigen burgers te staken, een stap opzij te zetten als president en nieuwe verkiezingen te organiseren waarbij internationale waarnemers de democratische waarde van de uitslag kunnen verifiëren;
- stelt vast dat de Europese Unie een sterkere rol moet opnemen als het gaat om het verdedigen van de mensenrechten en de democratische waarden in haar buitenlands beleid, a fortiori op het Europese vasteland;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
  - 1° bij de Europese Unie aan te dringen op alle mogelijke krachtdadige maatregelen tegen het autoritaire regime van Aleksandr Loekasjenko en tegen al wie heeft bijgedragen tot de verkiezingsfraude, de mensenrechtenschendingen en het geweld tegenover vreedzame demonstranten;
  - 2° op Europees niveau aan te sturen op een Europese bemiddelingsactie in samenwerking met de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) zodat de conflictsituatie kan worden ontijdnd, en verdere interne en externe escalatie kan worden vermeden;
  - 3° in haar internationale contacten het belang van de niet-erkenning van de verkiezingsuitslag in Wit-Rusland te blijven onderstrepen;
  - 4° bij de Verenigde Naties het belang van onafhankelijke waarnemers te benadrukken om een beter zicht te krijgen op de mensenrechtenschendingen in Wit-Rusland en de bijeenkomst van een speciale zitting van de VN-Mensenrechtencommissie te faciliteren;
  - 5° toe te zien op de rechtstreekse uitkering van eventuele internationale, Europese of Vlaamse steunmaatregelen aan onafhankelijke ngo's en burgerbewegingen zodat er geen Wit-Russische overheidsinstanties bij betrokken worden.

Joris NACHTERGAELE
Vera JANS
Emmily TALPE
Karl VANLOUWE
Karin BROUWERS
Maarten DE VEUSTER